

Dosya Yükleme (File Upload)

PHP ile dosya yüklemek oldukça kolaydır. Dosya yükleme formunda metot olarak **POST** metodu kullanılır ve **<form>...</form>** etiketlerine **enctype="multipart/form-data"** özelliği eklenir.

Yüklenecek dosyayı seçmek için **<input type="file" name="form_adi">** formu kullanılır.

```
<html>
<body>
    <form name="yukleme" method="post" action="yukle.php"
enctype="multipart/form-data">
        Yüklenen Dosyayı seçiniz: <input type="file" name="dosya"><br>
        <input type="submit" name="yukle" value="Yükle">
    </form>
</body>
</html>
```

Dosya seçildikten sonra yüklemenin **yukle.php** sayfasında yapılacak action özelliğinde görülmektedir.

Sunucuya yüklenen bütün dosyalar geçici olarak yüklenmektedir. Bunun sebebi dosyayı kalıcı olarak yüklemeden önce özelliklerine bakmaktadır. Geçici olarak yüklenen dosyanın türüne, boyutuna, adına ve daha önce yüklenip yüklenmediğine bakarsınız, eğer tüm bunlar sizin istediğiniz gibiysse bu dosyayı kalıcı olarak sunucuda istediğiniz dizine kaydedersiniz. Kalıcı olarak kaydedilmeyen dosyalar ise zaman içinde sunucudan kendiliğinden silinecektir.

Şimdi geçici olarak yüklenen dosyanın **yukle.php** sayfasında ne gibi özelliklerine bakacağımıza ve bunu kalıcı olarak nasıl kaydedeceğimizde bakalım.

Yüklenen dosyaya ilgili özelliklere ulaşmak için iki boyutlu **\$_FILES** dizisi kullanılır. Bu dizinin birinci boyutunun indis dosyanın seçildiği formun adı yani name değeridir (**name="dosya"**). İkinci boyutunun indisleri ise sabittir ve aşağıda verilmiştir.

\$_FILES["dosya"]["name"] > "dosya" isimli form elemanından yüklenen dosyanın gerçek adıdır.
\$_FILES["dosya"]["tmp_name"] > "dosya" isimli form elemanından yüklenen dosyanın geçici adıdır.
\$_FILES["dosya"]["type"] > "dosya" isimli form elemanından yüklenen dosyanın türüdür.
\$_FILES["dosya"]["size"] > "dosya" isimli form elemanından yüklenen dosyanın byte olarak boyutudur.
\$_FILES["dosya"]["error"] > "dosya" isimli form elemanından yükleme yaparken oluşan hatadır.

Unutmayınız aynı anda birden fazla dosyayı upload edebilirsiniz. Şimdi **yukle.php** sayfasında yüklenen dosyanın özelliklerini ekrana yazdıralım.

```
<html>
<body>
<?php
echo "<b>Yüklenen dosyanın adı:</b> ", $_FILES["dosya"]["name"], "<br>";
echo "<b>Yüklenen dosyanın geçici adı:</b> ";
echo ", $_FILES["dosya"]["tmp_name"], "<br>";
echo "<b>Yüklenen dosyanın türü:</b> ", $_FILES["dosya"]["type"], "<br>";
echo "<b>Yüklenen dosyanın boyutu:</b> ", $_FILES["dosya"]["size"], "<br>";
echo "<b>Varsa yüklerken oluşan hata:</b> ";
echo ", $_FILES["dosya"]["error"], "<br>";
?>
</body>
</html>
```

Yukarıdaki `yukle.php` sayfasında sadece, geçici olarak yüklenen dosyanın özellikleri ekrana yazdırılmıştır. Bu özellikleri kontrol ederek istenirse dosyayı kalıcı olarak kaydedebilirsiniz.

Bir dosyayı kalıcı olarak kaydetmek için `move_uploaded_file($p1, $p2)`; fonksiyonu kullanılır. Bu fonksiyon iki parametre alır.

`$p1` > Dosyanın geçici adıdır. Buraya `$_FILES["dosya"]["tmp_name"]` ifadesi yazılır.

`$p2` > Dosyanın kalıcı yolu ve adıdır. Buraya ise istediğiniz bir yolu ve adı yazabilirsiniz.

Dosyaları kalıcı olarak kaydederken aşağıdaki sorunlardan birini yaşayabilirsiniz. Bunlara dikkat ediniz.

- Yüklenen dosyanın boyutunun çok büyük olması. Sunucuda `php.ini` dosyasında izin verilen boyuttan daha büyük bir dosya yüklemeye çalışmak.
- Dosyayı kalıcı olarak istenen dizine kaydederken kayıt izninin olmaması. Bunu, dizine yazma izni vererek aşabilirsiniz.
- Dosyaya verilen kalıcı adın daha önce kullanılmış olması başka bir ifadeyle aynı dosyayı tekrar yüklemeye çalışmak. Bunu, dosyaya farklı bir ad vererek aşabilirsiniz. Yada baştan `file_exists($dosya_adi)` fonksiyonu ile dosyanın var olup olmadığına bakabilirsiniz.
- Dosyayı kaydederken dosya adında Türkçe'ye özgü karakterlerin ve geçersiz karakterlerin kullanılması (ÇÇĞĞİİÖÖŞŞÜÜ). Bu sorunu Türkçe karakterleri temizleyen bir fonksiyon tanımlayıp kullanarak aşabilirsiniz.